

Resimli kitaplar

Çocuk yazınında belki de en ilginç gelişme, resimli masal ve hikâye kitaplarının ortaya çıkışı ve yaygınlaşması olmuştur. İngiltere’de XIX. yüzyıldan önce yayımlanan resimli kitaplar sayıca pek azdı. Küçük çocuklar için okuma öğreniminde bir gereç olarak da düşünülen resimli kitapların çok sayıda ve gelişen baskı tekniklerinin sağladığı kolaylıklarla daha çekici biçimde yayımı ancak XIX. yüzyılda gerçekleşebilmiştir.

Baskı özelliği bakımından ilgiyi çeken ilk resimli kitaplardan biri, William Roseoe’nun daha önce de adı geçen *The Butterfly’s Ball and the Grasshopper’s Feast* (Kelebeğin Balosu ve Çayır Çekirgesinin Şöleni) adlı kitabıdır. Yüzyılın ortalarına doğru, 1835’ten sonra renkli resimlendirme yöntemindeki ilerlemelerle birlikte, çocuk kitabı ressamlığı alanında da büyük gelişmeler görülmüştür. Süsleyici olmaktan çok, açıklayıcı çizgileriyle ün yapan Walter Crane’nin resimlediği *The Baby’s Opera* (1876) ve *The Baby’s Bouquet* gibi özgün eserleri, Judge Parry’nin yeniden yazdığı *Don Quixote*’u ve Grimm Kardeşlerin *Household Stories* (Aile Hikâyeleri) diye İngilizceye çevrilen masalları bugünkü çocukların bile ilgiyle okudukları resimli kitaplar arasına girebilecek niteliktedir.

XIX. yüzyılda yetişen iki sanatçı, resimli kitap dalında büyük başarılar elde etmişlerdir. Bunlardan biri, *Under the Window* (Pencere Altında, 1879) ve *Marigold Garden* (Kadife Çiçeği Bahçesi, 1885) adlı manzum eserlerin hem yazarı hem de ressamı Kate Greenaway’dır. Greenaway, ayrıca Robert Browning’in *The Pied Piper of Hamelin* (Fareli Köyün Kavalcısı) ve Bret Harte’in *The Queen of the Pirate Isle* (Korsan Adasının Kraliçesi) adlı kitapları resimlendiren sanatçı olarak da ün yapmıştır. Greenaway ile birlikte anılmaya değer ikinci sanatçı çocuk kitapları ressamı Rondolph Caldecott’tur. O, neşeli, canlı, iğneleyici ve metnin anlaşılmasına yardımcı çizgileriyle daha derin ve sürekli bir iz bırakmıştır. Caldecott’un resimlediği kitaplar arasında bulunan William Cowper’in *John Gilpin*’i (1878) kırları yerleri sevme konusunda çağımız çocuklarına bile esin kaynağı olabilecek niteliktedir.

Yirminci yüzyıldaki gelişmeler

Birinci Dünya Savaşından sonra çocuk kitaplıklarının ve bu kitaplıklarda çalışan uzman kütüphanecilerin katkı ve çabasıyla çocuk yayını nitelik bakımından büyük bir gelişme göstermiştir. Savaşın sonu İngiltere’ye göç eden yabancı yazar ve ressamların da bu gelişmede önemli payları olmuştur. İkinci Dünya Savaşı sırasında bir süre ciddi sarsıntılar geçiren çocuk kitapları yayım çalışmaları giderek düzelmiş ve büyük bir ilerleme yoluna girmiştir. Bu ilerlemede okul kitaplarının çoğalmasıyla birlikte çeşitli çocuk kitaplarına karşı duyulan gereksinimin de önemli etkisi olduğunu belirtmek gerekir. Son yıllarda yayımlanan yeni kitap sayısında büyük bir artış görüldüğü gibi, eski eserlerin birçoğunun da yeni baskıları yapılmaktadır.

İngiliz çocuk yazınında bu yüzyıla özgü eğilimlerden biri, hayal ürünü çocuk kitaplarına karşı ilginin artmış olmasıdır. Çocukların bu tür ilgilerini karşılayan eserleriyle daha yüzyılın başlarında kendilerini tanıtan ünlü yazarlar arasında şunları sayabiliriz: *Peter Pan* (1904) adlı piyesiyle James M. Barrie, *The Treasure Seekers* (Define Arayıcıları, 1900) adlı kitabıyla Edith Nesbit, *The Wind in the Willows* (Söğütlerden Esen Rüzgâr, 1908) adlı eseriyle Kenneth Grahame ve *Mary Poppins* hikâyeleriyle Pamela L. Travers. Öte yandan, bir çelişki gibi görülmesine rağmen, yirminci yüzyılda İngiliz çocuklarının gerçekçi romanlara karşı da büyük bir ilgi gösterdiklerini belirtmek gerekir.

Yirminci yüzyılda çocuk kitaplarının resimlendirilmesi artık ayrı bir uzmanlık konusu olmuştur. Birçok usta ressam özellikle çocuk kitaplarını resimlendirmeyi bir uğraşı alanı olarak seçmiş bulunmaktadır. Arthure Rackham, Edmund Dulac, Willy Pogani, Ludvig Bemelmans, Boris Artzybasheff, Feodor Rojankorsky bu alanda ün yapmış çağdaş sanatçılardandır.